

Motion till riksdagen 2022/23:732

av **Anna Starbrink (L)**

Individualiserad bröstcancerscreening

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av individualiserad bröstcancerscreening och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla kvinnor som vill ska få information om sin brösttätthet i samband med mammografi och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Bröstcancer är den vanligaste cancerformen bland kvinnor. År 2020 diagnostiserades cirka 7 400 kvinnor i Sverige med bröstcancer.

Kvinnor i åldern 40–74 år erbjuds screening för bröstcancer med mammografi, enligt Socialstyrelsens rekommendation. Undersökningen görs var 18–24:e månad. Syftet är att upptäcka en cancer i ett tidigt, botbart, skede och på så sätt minska dödligheten i bröstcancer. Avgörande för Socialstyrelsens rekommendation är att screeningprogrammet sänker dödligheten i bröstcancer med 16–25 procent. Omkring 60 procent av alla bröstcancerfall upptäcks genom screeningprogrammet. Detta är mycket bra, men skulle kunna bli ännu mycket bättre.

Kvinnor med täta bröst är en svårundersökt riskgrupp. För dem kan andra undersökningsmetoder behöva användas. Idag är det många kvinnor som inte är medvetna om att de har täta bröst och hur deras risk för att utveckla bröstcancer ser ut. Det är en brist som behöver åtgärdas. Det behövs nya rutiner för att informera kvinnor efter mammografi som önskar få vet hur tätheten i bröstet ser ut och riskerna med detta.

Det behövs en individanpassad screening för bröstcancer, med relevanta metoder och skraddarsydda intervall. Det skulle kunna leda till förbättrade möjligheter att upptäcka bröstcancer tidigt och därmed påbörja behandling i början av sjukdomen, vilket skulle kunna öka överlevnaden. En sådan individanpassad screening med mammografi skulle också göra frågan om åldersgränser irrelevant. Varje kvinna skulle i framtiden kunna få sitt eget skraddarsydda program för tidig upptäckt av bröstcancer.

Sverige var ett av de länder som först införde mammografiscreening och har idag ett världsledande screeningprogram. Sverige borde ta täten i nästa uppenbara utvecklingssteg, individanpassad screening. Därför föreslår jag att kvinnor som så önskar ska få veta bröstens täthet. Vidare föreslår jag ett utrednings- och utvecklingsarbete där screening utformas individuellt vad avser val av metod och intervall. Så skulle fler cancerfall kunna upptäckas på ett tidigt stadium och fler liv räddas.

Kvinnor screenas idag på samma sätt oavsett hur hög risk de har för bröstcancer och hur svårundersökta bröst de har. Screeningprogrammet är en fantastisk möjlighet, men det finns tumörer som är svåra att upptäcka med mammografi. Genom forskningsinsatser som görs i Sverige är det tydligt att screeningen för bröstcancer skulle kunna bli effektivare. Med hjälp av artificiell intelligens går det idag att på ett effektivt sätt undersöka mammografibilder, vilket gör att kvinnor med en ökad risk för bröstcancer kan identifieras.

Anna Starbrink (L)